

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa W.G.
przeciwko H.R.
o uznanie czynności za bezskuteczną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**1. odrzuca skargę kasacyjną w części uwzględniającej
apelację pozwanego i odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej
w pozostałym zakresie;**

**2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700,00
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Przesłanką zaskarżenia orzeczenia w postępowaniu cywilnym jest istnienie interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia. Interes prawny w zaskarżeniu, określany jako *gravamen*, rozumiany jest – najogólniej rzecz ujmując - jako pokrzywdzenie polegające na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją zaskarżonego orzeczenia. Brak tak rozumianego interesu prawnego prowadzi do odrzucenia środka odwoławczego (zob. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r.,

III CZP 88/13, OSN 2014, Nr 11, poz. 108; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNCP 1997, Nr 11, poz. 166).

Skarżący pozwany wniesioną skargą kasacyjną zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji w całości, podczas gdy w punkcie I tego orzeczenia Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji pozwanego, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego. Zatem rozstrzygnięcie w tym zakresie było dla pozwanego korzystne, co oznacza, że nie ma on interesu prawnego w kwestionowaniu tej jego części. Skarga kasacyjna w części, w której zaskarża rozstrzygnięcie korzystne dla strony, podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z § 2 k.p.c., ponieważ w tym zakresie jest niedopuszczalna z uwagi na nieistnienie po stronie skarżącej interesu w zaskarżeniu (*gravamen*).

Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały poddane badaniu co do pozostałej części wyroku.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i drugą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzyganiu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy - ustalonym przez sąd drugiej instancji - stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów

prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący przedstawił wątpliwości dotyczące: ustalenia kryteriów uznania, że nie jest możliwym działanie z pokrzywdzeniem wierzyciela w sytuacji, w której czynność prawna miała miejsce wcześniej niż powstanie wierzytelności; ustalenia jak należy rozstrzygnąć kwestię wysokości pokrzywdzenia wierzyciela w sytuacji, kiedy część należności przysługującej wierzycielowi powstała przed a część po dacie czynności prawnej dłużnika; ustalenia kryteriów uznania, że nabycie nieruchomości obciążonej hipotekami w wysokości znacznie przewyższającej wartość nieruchomości gdy zarazem wierzytelności zabezpieczone na nieruchomości są dochodzone od osoby trzeciej (kupującego), nie może stanowić korzyść majątkową dla kupującego, co jest *essentialia negotii* uznania czynności za bezskuteczną względem wierzyciela. Skarżący wskazał również na potrzebę wykładni przepisów „dotyczących braku możliwości pokrzywdzenia w sytuacji nabycia nieruchomości obciążonej hipoteką znacznie przewyższającą wartość nieruchomości”, „dotyczących braku możliwości pokrzywdzenia w sytuacji nabycia nieruchomości obciążonej hipoteką znacznie przewyższającą wartość nieruchomości, przy równoczesnej możliwości

prowadzenia egzekucji z nieruchomości jako należność korzystająca z ustawowego pierwszeństwa na równi z wierzycielem hipotecznym w sytuacji, gdy ustawowe pierwszeństwo wierzyciel uzyskuje po uznaniu czynności za bezskuteczną w stosunku do niego i w sytuacji braku nabycia nieruchomości przez Pozwanego, Powód nie uzyskałby ustawowego pierwszeństwa.”, bez ich skonkretyzowania.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy ich dotyczące nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Przedstawione w skardze kwestie nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego, lecz są związane jedynie z wątpliwościami skarżącego odnośnie do prawidłowości ocen dokonanych przez Sąd. Analiza uzasadnień orzeczeń sądów obu instancji, nie daje podstaw do uznania, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).